

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

NR. 2284 /DPSG
DATA 19.09.2008

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
409, 26.09.2008

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

L 409/2008

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*, inițiată de un grup de 7 parlamentari din Grupurile parlamentare ale PD-L și PSD (Bp. 206/2008).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*, „pentru a veni în ajutorarea celor care sunt responsabili cu acest domeniu important și deosebit de sensibil al societății românești” având în vedere că „s-au observat o serie de împrejurări în care actul normativ nu stabilește în mod clar modalitatea de rezolvare a situațiilor apărute în practică”.

II. Propuneri și observații

1. Referitor la propunerea de completare a **art. 42** cu un nou alineat, **alin. (4)**, menționăm că acesta generează un control „în cascadă” – tutorele prezintă darea de seamă serviciului de autoritate tutelară, iar acesta, la rândul lui, prezintă comisiei pentru protecția copilului un raport cuprinzând și darea de seamă a tutorelui, precum și o informare a modului în care autoritatea tutelară a monitorizat activitatea tutorelui. Necesitatea unui asemenea control trebuie analizată în raport cu competența comisiei pentru protecția copilului (art. 104 din lege), cu instrumentele legale de care

aceasta ar dispune pentru îmbunătățirea măsurilor de protecție a copilului și cu finalitatea unui asemenea control, pentru a se evita încărcarea inutilă a procedurilor cu încă o etapă care nu ar avea eficiență practică. Potrivit Codului familiei, controlul asupra îndeplinirii tutelei se oprește la nivelul autorității tutelare. Adăugarea unei etape procedurale noi de control trebuie motivată prin prisma îmbunătățirilor pe care le-ar aduce, cu atât mai mult cu cât *Expunerea de motive* nu precizează care sunt deficiențele pe care urmărește să le înlăture.

2. Nu suntem de acord cu modificarea art. 59, deoarece domiciliul este atributul de identificare consacrat în legislație și în raport cu care sunt determinate o serie de alte elemente, în diverse domenii și materii. În plus, sunt esențiale caracterele juridice specifice care deosebesc domiciliul de reședință: stabilitatea, unicitatea și obligativitatea, care definesc domiciliul ca un element de identificare al persoanei fizice.

Subliniem că scopul art. 59 nu este acela de a preciza unde poate sau trebuie să locuiască, *de facto*, copilul pe durata plasamentului, ci enunță, ca element de identificare a acestuia, că domiciliul său este la adresa persoanei, familiei, asistentului maternal sau a serviciului de tip rezidențial care îl are în îngrijire. O asemenea dispoziție referitoare la domiciliul copilului este absolut necesară, dat fiind caracterul obligatoriu al acestui element de identificare, care este independent de locul în care ar locui, de fapt, copilul. Totodată, necesitatea indicării prin lege a locului unde se consideră a avea domiciliul un copil dat în plasament este impusă de toate acele prevederi din lege care stabilesc competența teritorială a diferitelor autorități și instituții având ca punct de reper domiciliul copilului. Menționăm, spre exemplu, prevederile art. 159 din Codul familiei, potrivit cărora:

„Autoritatea tutelară competentă este:

a) pentru ocrotirea părintească și tutela minorului, cea de la domiciliul minorului;

b) pentru tutela persoanei pusă sub interdicție, cea de la domiciliul acesteia;

c) pentru curatela prevăzută în art. 152 lit. a) sau c), cea de la domiciliul persoanei reprezentate sau al minorului de paisprezece ani;

d) în cazul prevăzut în art. 152 lit. b), fie autoritatea tutelară de la domiciliul persoanei reprezentate, fie autoritatea tutelară de la locul unde trebuie luate măsurile urgente;

e) pentru curatela prevăzută în art. 152 lit d) sau e), cea de la ultimul domiciliu din țară al celui lipsă ori al celui dispărut.

Cu privire la noțiunea de domiciliu, a se vedea art. 25 din Legea nr. 105/1996 privind evidența populației și cartea de identitate”.

Menționăm și o greșeală de formulare în textul propunerii, cu consecințe asupra sensului reglementării: este vorba despre “*persoana, familia, asistentul maternal sau la serviciul de tip rezidențial care îl are în îngrijire*”, iar nu despre “*persoana, familia asistentului maternal*”.

3. Nu apreciem oportună înlocuirea termenului de 48 de ore cu cel de două zile lucrătoare din cadrul **art. 66 alin. (1)**, dat fiind caracterul urgent al măsurii plasamentului în regim de urgență, situațiile în care această măsură este luată – copil abuzat, neglijat sau abandonat și asupra căruia trebuie să se pronunțe de îndată instanța și caracterul temporar al unui asemenea plasament.

4. Referitor la completarea **art. 66** cu un nou alineat, **alin. (1¹)**, nu rezultă care este scopul acestei prevederi și care ar fi cauzele revocării. Dispoziția nu este justificată având în vedere că instanța oricum se pronunță în regim de urgență asupra plasamentului, analizând cauzele care au stat la baza deciziei și, mai ales, nu rezultă ce se întâmplă cu copilul în cazul revocării plasamentului și în contextul cauzelor care au generat această măsură.

5. Din modificarea propusă pentru **alin. (3) al art. 94** nu rezultă cu claritate în ce situații s-ar aplica măsura reținerii și nici care este scopul reglementării.

Dacă la începutul frazei se vorbește de situația în care persoanele refuză sau împiedică efectuarea verificărilor de către reprezentanții Direcției de asistență socială și protecția copilului, în a doua parte a frazei se vorbește de reținerea persoanelor care se opun punerii în aplicare a dispoziției de plasament în regim de urgență. Sunt deci două cazuri diferite și din formularea textului nu se înțelege pentru care persoane se solicită reținerea – pentru cele care se opun efectuării verificărilor sau pentru cele care se opun punerii în aplicare a dispoziției de plasament.

În ceea ce privește scopul urmărit printr-o asemenea reglementare, trebuie subliniat că instituția reținerii are un regim reglementat detaliat în *Codul de procedură penală*. Această măsură se ia în condițiile și în cazurile strict reglementate de lege. Având în vedere că textul de lege se limitează a menționa că Direcția generală de asistență socială și de protecție a copilului (DGASPC) sesizează procurorul pentru a se lua măsura reținerii înseamnă că aceasta se va aplica în condițiile dreptului comun, adică conform

Codului de procedură penală. În ceea ce privește cazurile în care poate fi luată măsura reținerii, legea procesual penală prevede că trebuie să existe probe sau indicii temeinice că s-a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală (art. 143 din Codul de procedură penală).

Rezultă așadar că, potrivit regimului general al reținerii în dreptul român nu se poate dispune măsura reținerii doar pentru că autoritățile cred că o persoană va săvârși o infracțiune, ci doar în prezența unor indicii suficiente că s-a săvârșit o faptă penală. Or, dacă există indicii că persoana prevăzută la alin. (1) al art. 94 (persoanele fizice care au îngrijire sau asigură protecția unui copil) a săvârșit o infracțiune față de minor (rele tratamente, loviri, vătămare corporală), pot fi sesizate organele de urmărire penală pentru începerea urmăririi penale și, atunci când este cazul, luarea măsurii reținerii în condițiile dreptului comun (art. 143 și art. 148 din Codul de procedură penală).

În aceste condiții textul trebuia formulat în sensul obligativității sesizării organelor de urmărire penală de către DGASPC atunci când există indicii cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de către părinte și când această măsură este necesară, în condițiile Codului de procedură penală sau, dacă se dorește instituirea unui regim derogatoriu de la dreptul comun acesta trebuie strict detaliat, cu respectarea regulilor impuse de Constituție și de *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*, deoarece măsura reținerii este o măsură privativă de libertate și trebuie să se alinieze exigențelor privind respectarea drepturilor omului.

Fără a nega importanța și necesitatea verificărilor DGASPC și nici faptul că atunci când o persoană se opune aceasta trebuie să fie obligată să adopte o conduită conformă cerințelor legale, cu respectarea interesului superior al minorului, subliniem totuși că, în oricare dintre variante, această soluție nu răspunde necesității de scoatere imediată a copilului din mediul în care a fost abuzat sau neglijat și plasării lui urgente într-o instituție de plasament specializată.

Dacă reglementarea propusă are în vedere doar înlesnirea efectuării verificărilor de către reprezentanții Direcției generale de asistență socială, atunci considerăm că trebuie indentificate mecanisme adecvate, deoarece instituția reținerii are cu o cu totul altă destinație în dreptul român, de esența ei fiind faptul că se dispune atunci când există indicii că o persoană a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală, în cadrul unui proces penal, și nu pentru a înlesni desfășurarea activității unor organe administrative.

Textul propus nu mai menționează nimic cu privire la sesizarea instanței judecătorești pentru emiterea unei ordonanțe președințiale de plasare a copilului în regim de urgență la o persoană, la o familie, la un

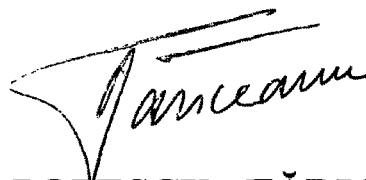
asistent maternal sau într-un serviciu de tip rezidențial, licențiat în condițiile legii, așa cum se prevede în actualul text de lege. Așadar, în afara sesizării procurorului pentru dispunerea măsurii reținerii și eventual după expirarea celor 24 de ore pentru care măsura reținerii poate fi luată, trebuie să se mențină și prevederea actuală, de natură să rezolve problema minorului aflat în dificultate, identificarea unor măsuri care să permită desfășurarea verificărilor în bune condiții și plasarea minorului în regim de urgență, fiind principalul scop al reglementării.

6. Apreciem ca nefiind oportună abrogarea sporadică a unor texte din Codul familiei, care ar conduce la pierderea coerenței pe care acest act normativ o oferă instituției tutelei, instituție care nu se adresează exclusiv minorului, ci este o măsură de ocrotire a persoanei în general, deci inclusiv a persoanei adulte. Menționăm în acest scop prevederile art. 147 din Codul familiei, potrivit căroră *“Regulile privitoare la tutela minorului care nu a împlinit vârsta de paisprezece ani se aplică și în cazul tutelei celui pus sub interdicție, în măsura în care legea nu dispune altfel”*.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.

Cu stimă,

Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului